

Az emberismeret művészete.

Bognár Cecil újabb könyvében (Mi és mások. Egyetemi Nyomda. Budapest, 1941.) azokról a kis egyensúlyi zavarokról van szó, amelyek az egészséges ember lelki egységét megbontják. Bevezetőül elkalauzol a lelki élet műhelyébe. A könyv szerint az összes érzelmek között a félelemnek jut a legnagyobb szerep. Ez tulajdonképpen hasznos befolyásolója lelki életünknek, de túlzott mértékben bénítólag hat. Így épül ki a gátlások hatalmas rendszere. A szükséges és helyes gátlások a külső körülményekhez való észszerű alkalmazkodást szolgálják. A fölöslegesek és a velük előidézett lelki elferdülések ellenben megakadályozzák a helyes alkalmazkodást. Az embernek ugyanis állandóan alkalmazkodnia kell a körülményekhez, ha meg akarja őrizni lelki egységét. Az ehhez szükséges önuralomnak nemcsak az érzelmek terén van szerepe, hanem mindenütt, ahol a lelki mozzanatok széthúzásra hajlamosak. Az érzelmek visszafojtása helyett célszerűbb olyan érzelmek felkeltése, melyek az előbbieket ártalmatlanokká teszik. Az ember ura, de ne zsarnoka legyen önmagának. Megismerjük az érdekes könyv előadásában az ösztönök szerepét a cselekvések irányításában, bepillantást nyerünk az idegesség megnyilvánulásaiba is. Megismerjük az időjárás és az éghajlat hatását a lelki életre. A pénzzel, idővel szemben való állásfoglalásunk lélektani hatását is tárgyalják a könyv tanulságos fejezetei. Foglalkozik a szerző a munka és a hivatás kérdésével.

Nem a munka nehézsége, hanem céltalan volta veszi el az ember kedvét, figyelni meg Bognár Cecil. A rosszlelkű emberek lélektani értékű vallomásai rámutatnak, hogy fejlődésük azért szaladt hibás vágányokra, mert nem találták meg a megfelelő tevékenységi teret. Ezért fontos már a kora gyermekévekben is gondoskodni arról, hogy a tevékenységi hajlam érvényesülni tudjon. Az emberismeretre mindenkinek szüksége van, állapítja meg a könyv. Ösztönös emberismerettel mindenki rendelkezik, ezen túlmenve tudományos emberismeretre is szükségünk van. Vannak, akiknek másokkal való bánásmódja hibás, mert nem ismerik jól az illetőket, még kevésbé sajátmagukat. Végül az embereket összefűző kapcsolatokat is vizsgálja a szerző, amelyek benső, lelki közösség létrehozására alkalmasak. Az utolsó fejezet a mai kor emberének képét vázolja. Az egész anyagot a szerző gyakorlatából merített megfigyelései teszik színessé. A munka szerencsés egységben adja a modern lélektan idevonatkozó eredményeit és mértéktartó ízléssel találja meg a közéletet ez elvont tudományosság és a népszerűsítő könyvek végletei között. Nyelve egyszerű és gazdag. Könyve nemcsak a tudós megnyilatkozása és a hívő ember vallomása, hanem a művész alkotása is. A könyvet mindenkinek ajánljuk, aki saját maga és mások elfogulatlan megfigyelésére és megismerésére törekszik.

FAYER MÁRTA.